

[Waldorff]

problemerne som noget, der først lige er dukket op, og noget, som kommer bag på én, som miljøstyrelsens direktør har fremstillet det, noget, man ikke har været opmærksom på.

Jeg har været herinde i folketinget siden februar 1977, og næsten i al den tid, jeg har været her, har der verseret en Cheminovasag. Et eller andet aspekt af Cheminova har hele tiden været diskuteret siden februar 1977, og det er ikke sådan, at jeg/vi/man ikke har forsøgt at gøre noget ved det. Det har man faktisk. Men hver gang man har rejst sådan en sag i miljøudvalget, er man blevet fyldt med beroligende erklæringer og en afvisning af, at der skulle bestå noget egentligt miljøproblem omkring Cheminova, som det var nødvendigt at gribe ind over for. Et eksempel har vi i et bilag fra 1979, 26. juni, som behandler den sag fra 1978, hvor 300 fugle blev aflivet på ubehagelig vis. Det har man lavet et notat om i miljøstyrelsen, som er sendt til udvalget, og bortset fra at man opregner nogle tidligere synder, som heldigvis er overstået og ikke er noget problem længere, så citerer man fra en rapport af 18. september 1978 fra statens veterinære serumlaboratorium, som har analyseret disse døde fugle og indholdet af fisk i deres maver osv. Konklusionen fra den rapport er bl. a.: »Denne konstatering« – altså af, hvad der faktisk var i fuglene og fiskene – »sammenholdt med findestedet mellem høfderne 42 og 43 gør det nærliggende at skønne, at fiskene er blevet forgiftet af udslip af spildevand fra fabrikkens udløb.«

Men det er ikke nok for miljøstyrelsen. Man skriver, at ifølge amtskommunens redegørelser har man hverken ved drøftelser med virksomhedens ledelse, besigtigelser eller gennemgang af fabrikkens almindelige driftskontrol kunnet konstatere unormale forhold i perioden omkring den konstaterede fugledød. Miljøstyrelsen har så modtaget nogle oversigter, og så refererer man, at man fra Cheminova har modtaget en redegørelse over fremgangsmåden for virksomhedens daglige spildevandskontrol. På baggrund af Cheminovas oplysninger bl. a., så konkluderer miljøstyrelsen, at kontrolresultatet ikke i noget tilfælde viser væsentlige overskridelser af toksicitetskravet. Årsagerne til forgiftningsulykken må således stadig siges at være uopklarede. På baggrund af den effektive daglige

spildevandskontrol, som foretages på fabrikken, og den ekstra sikring mod uheld, der er etableret osv., finder miljøstyrelsen ikke anledning til at foretage sig yderligere i sagen.

Det er den slags ting, vi er så vant til at høre i miljøudvalget, altså disse erklæringer om, at alt tilsyneladende er i orden, og det på trods af at folk, der er på stedet, kan se, at dette er et åbent, væskende sår. Det siver ud både ulovligt fra spildevandsledningen og fra depoter. Men teknokraterne i København er i stand til at fastslå på baggrund af oplysninger fra Cheminova, at der ikke er nogen problemer. Det er i orden.

Det er det bare ikke. Allerede omkring modtagelsen af dette bilag i miljøudvalget viste det sig, at miljøstyrelsen den 9. maj – altså godt en måned før dette bilag gik til folketingets miljøudvalg – havde sendt et brev til Ringkøbing amt, og deraf fremgår det, at der faktisk var konstateret uregelmæssigheder ved spildevandsledningen omkring det tidspunkt, da fuglene var blevet forgiftet. Men det finder man det altså ikke nødvendigt at underrette folketingets miljøudvalg om.

Dyrlæge Bjarne Clausen fra serumlaboratoriet, som foretog disse undersøgelser, konkluderer en måneds tid efter dette bilag, at kan det ikke lade sig gøre at pålægge en virksomhed som Cheminova forureningsansvar med de vægtige beviser og indicier, sagen indeholder, er det næppe nogen sinde muligt at pålægge en forurener ansvar efter nugældende lov.

Det er præcis konklusionen af det, og det er den situation, vi står i igen i dag, at de mennesker, som faktisk ved noget om det, dem forsøger man at lukke munden på. I dag er det havforureningslaboratoriet, man ikke vil høre. Det er dem, der advarer mod faren fra Cheminova, og dem er man ikke interesseret i at høre på, lige så lidt som man dengang var interesseret i at høre på serumlaboratoriets folk. Alle andre: virksomheden, miljøministeren, Ringkøbing amts vandvæsen, miljøstyrelsen, gør, hvad de kan for at lukke munden på de folk, som faktisk ville være i stand til at fortælle noget underbygget om, hvad der foregår.

Det væsentligste, man kan sige efter min mening om Cheminovasagen, er, at den indtil dato nok er det mest omfattende eksempel på afsløret myndighedssvind. Sagen viser